

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛГІЙ
ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО»

Випускова циклова комісія технологічних дисциплін

ПОГОДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

 Ольга НИЧИПОРУК
27 серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

 Вячеслав ТАРАСЮК

27 серпня 2025 року

ПРОГРАМА

з освітнього компонента «Фінансова грамотність»

Розробник **Куденчук Леся Андріївна**

Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**

Спеціальність **204 Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва**

Освітньо-професійна програма **Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва**

Статус **вибірковий компонент**

Мова навчання **українська**

2025 р.

Програма освітнього компонента «Фінансова грамотність» для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва денної форми навчання складена на основі ОПП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» 20.06.2024 р. – 20 с.

Розробник: Куденчук Леся Андріївна

Програма обговорена на засіданні циклової комісії
технологічних дисциплін

Протокол від 26.08.2025 року № 1

Голова циклової комісії Ольга ЧИЖЕВСЬКА

Схвалено Педагогічною радою ВСП «Рожищенський фаховий
коледж ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького»

Протокол від 27.08.2025 року № 8

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Освітньо-професійна програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Характеристика освітнього компонента	
Статус	вибірковий компонент
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ЄКТС	3
Курсова робота (проєкт)	-
Форма оцінювання	4-х бальна шкала
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2025 р.
Семестр	3 (5)
Аудиторні години	60
Лекції	46
Практичні заняття	8
Лабораторні заняття	-
Семінарські заняття	6
Самостійна робота	30

Примітка: співвідношення кількості годин (у відсотках):

аудиторних занять – 67 %

самостійна робота – 33 %

2. МЕТА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА, ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою вивчення освітнього компонента є формування та розвиток компетентностей, що спрямовані на здобуття здобувачем освіти теоретичних та практичних знань, вмінь і навичок у сфері фінансової грамотності.

Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні знання та практичні уміння, які необхідні для свідомого та раціонального управління особистими фінансами.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є: розвиток у здобувачів освіти компетентностей щодо того як управляти своїми фінансами, будучи свідомим споживачем і володіючи навиками особистого бюджетування; як сформувати фінансову подушку безпеки на випадок непередбачуваних ситуацій; як управляти ризиками та використовувати страхування для їх мінімізації; як інвестувати кошти та сформувати оптимальний інвестиційний портфель.

Передумовами вивчення освітнього компонента є опанування таких освітніх компонентів: основи правознавства, історія України, інформатика та комп'ютерна техніка, вступ до спеціальності, безпека життєдіяльності з основами охорони праці.

2.1. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (РН):

1. Спілкування державною мовою.
2. Застосовувати інформаційні та комунікаційні технології в обсязі, достатньому для здійснення професійної діяльності.
3. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
5. Здатність працювати в команді.

3. ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Форма навчання

денна

Підсумкова форма контролю

диференційний залік

№ теми	Назва розділу	Кількість годин							
		Разом	Самостійна робота	Навчальні заняття					
				Всього					
					Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Особисті фінанси	24	6	18	14	2	2		
2	Фінансова система	32	12	20	16	2	2		
3	Фінансові послуги та продукти	34	12	22	16	2	4		
Разом з освітнього компонента		90	30	60	46	6	8		

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
(III) V семестр			
1	Фінансова грамотність та фінансова культура, їх значення в житті людини та розвитку держави	2	20; 23; 25; 27; 30; 34; 44; 45
2	Гроші: розвиток, форми та функції	2	1; 2; 3; 4; 28; 31; 34; 44; 45
3	Фінансове планування	2	20; 23; 25; 27; 30; 31; 34; 44; 45
4	Надходження	2	20; 23; 25; 27; 30; 31; 34; 44; 45
5	Видатки	2	20; 23; 25; 27; 30; 31; 34; 44; 45
6	Сімейний бюджет	2	20; 23; 25; 27; 30; 31; 34; 44; 45
7	Податки та податкова культура	2	5; 20; 21; 23; 25; 26; 27; 30; 31
8	Фінансова система в Україні	2	20; 23; 25; 27; 30; 31; 34; 35
9	Банківська система України	4	1; 2; 3; 4; 6; 10; 28; 31; 34
10	Небанківські фінансові установи	4	1; 2; 3; 4; 9; 17; 18; 22; 24; 28; 29; 31
11	Страховання та його види	2	16; 20; 23; 25; 27; 30; 31
12	Валютний ринок	2	1; 2; 3; 4; 7; 22; 24; 28; 29; 31
13	Платежі та платіжні системи	2	1; 2; 3; 4; 13; 28; 31
14	Заощадження: джерела та форми	2	4; 20; 23; 25; 27; 30; 31
15	Депозити	2	1; 2; 3; 4; 6; 14; 28; 31; 40
16	Інвестиції	2	4; 20; 22; 23; 24; 25; 27; 29; 31
17	Пенсія та пенсійна реформа в Україні	2	11; 12; 22; 24; 29; 31
18	Запозичення та кредит	2	1; 2; 3; 4; 6; 9; 15; 28; 31
19	Кредитні продукти	2	1; 2; 3; 4; 6; 9; 15; 28; 31
20	Фінансова безпека та шахрайство	2	19; 31; 34; 44; 45
21	Захист прав споживачів фінансових послуг	2	8; 20; 23; 25; 27; 30; 31; 34; 41; 44; 45
Разом		46	

4.2. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми та засоби контролю	Рекомендована література
(III) V семестр				
1	Історичний розвиток національної грошової одиниці в контексті становлення української державності	2	Усне та письмове опитування (тести)	1; 2; 3; 4; 28; 34; 44; 45
2	Складання і ведення сімейного бюджету	2		20; 23; 25; 27; 30; 31; 34; 44; 45
3	Банки: роль, регулювання, стан в Україні	2		1; 2; 3; 4; 6; 10; 28; 31; 34
4	Страховання в Україні: механізм, особливості, переваги	2		16; 20; 23; 25; 27; 30; 31
5	Депозити в Україні: параметри та механізм розрахунку	2		1; 2; 3; 4; 6; 14; 28; 31; 40
6	Кредити в Україні: особливості отримання та механізм розрахунку	2		1; 2; 3; 4; 6; 9; 15; 28; 31
7	Формування та розвиток культури благодійності в Україні	2		44; 45
Разом		14		

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Рекомендована література
(III) V семестр			
1	Теорії грошей	2	2; 3; 4
2	Інфляція: форми прояву, причини та наслідки	2	1; 3; 28
3	Податкова політика та принципи оподаткування	2	5; 20; 21; 23; 25; 26; 27; 30
4	Фінансові кризи: причини та наслідки	2	2; 3; 4
5	Державне регулювання діяльності комерційних банків України	2	1; 3; 28
6	Колекторські компанії	2	18; 22; 24; 29
7	Державне регулювання сфери страхування	2	16; 20; 23; 25; 27; 30
8	Криптовалюта: соціально-економічна сутність і правовий статус	2	22; 24; 28
9	Платежі з використанням електронних грошей	2	1; 2; 3; 4; 13; 28
10	Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	2	14; 40
11	Переваги та ризики інвестування в різні цінні папери в Україні	2	4; 20; 22; 23; 24; 25; 27; 29; 38
12	Недержавне пенсійне забезпечення	2	11; 12; 22; 24; 29

13	Теорії кредиту	2	2; 3; 4
14	Кредити фінансово-кредитних посередників	2	22; 24; 29
15	Фінансові піраміди	2	19; 44; 45
Разом		30	

5. ВИДИ ЗАНЯТЬ, МЕТОДИ І ФОРМИ НАВЧАННЯ

Форми організації освітнього процесу: навчальні заняття (лекції, практичні та семінарські заняття), самостійна робота, консультації, індивідуальні завдання, дистанційне навчання.

Освітні технології: традиційні, інтерактивні, інформаційно-комунікативні.

6. КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань та вмінь:

- поточний контроль за темами і змістовими модулями;
- залік.

Поточний контроль проводиться на аудиторних заняттях усіх видів. Основною метою поточного контролю є перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретних завдань; проміжний контроль має на меті оцінити знання, вміння та практичні навички, набуті унаслідок засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини освітнього компонента. Основним завданням як поточного, так і проміжного контролю є забезпечення зв'язку між викладачем та здобувачами освіти в процесі навчання, управління навчальною мотивацією.

Поточний контроль може проводитись в усній формі під час проведення занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Результати поточного контролю (поточна успішність) з освітнього компонента є базовою інформацією під час проведення заліку.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувача освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу освітнього компонента, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю;
- виконання завдань самостійної роботи здобувачем освіти.

Поточний контроль рівня знань **може проводитися як:**

- 1) усне опитування за контрольними запитаннями;
- 2) виконання практичних вправ і завдань;
- 3) письмовий контроль (контрольна робота за варіантами або тестування).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному етапі здобуття освітньо-професійного ступеня та/або на завершальних етапах.

Підсумковий контроль **може проводитись:**

- в письмовій та/або усній формах
- з використанням комп'ютерних технологій.

Формою підсумкового контролю є семестровий контроль рівня знань, умінь, навичок здобувачів освіти. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового диференційованого заліку з освітнього компонента щодо обсягу навчального матеріалу, визначеного програмою освітнього компонента. Здобувач освіти вважається допущеним до заліку з освітнього компонента, якщо виконав усі види робіт, передбачені програмою. Семестровий залік полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі виконання ним (здобувачем) усіх видів робіт.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання за національною шкалою				Критерії та визначення оцінювання
Рівень компетентності	Оцінка			
	12 – бальна	4 – бальна	2 – бальна	
Високий (творчий)	12	5 (відмінно)	зараховано	Здобувач освіти має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації та приймати рішення.
	11			Здобувач освіти має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв’язувати проблеми.
	10			Здобувач освіти має повні, глибокі знання, здатний(а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки та узагальнення.
Достатній (конструктивно – варіативний)	9	4 (добре)		Здобувач освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
	8			Знання здобувача освіти є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал

				у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати зв'язки між фактами, робити висновки, контролювати власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
	7			Здобувач освіти правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
Середній (репродуктивний)	6	3 (задовільно)		Здобувач освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком.
	5			Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	4			Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
Початковий (рецептивно – продуктивний)	3	2 (незадо- вільно)	незараховано	Здобувач освіти відтворює частину навчального матеріалу з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
	2			Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	1			Здобувач освіти розрізняє об'єкти вивчення.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
2. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
3. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 352 с.
4. Круш П. В., Алексєєв В. Б. Гроші та кредит: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 216 с.
5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

7. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 1788-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
 8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
 9. Про кредитні спілки: Закон України від 14 липня 2023 року № 3254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20>
 10. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
 11. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 9 липня 2003 року № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>
 12. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5 листопада 1991 року № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>
 13. Про платіжні послуги: Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>
 14. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
 15. Про споживче кредитування: Закон України від 15 листопада 2016 року № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19>
 16. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>
 17. Про фінансовий лізинг: Закон України від 4 лютого 2021 року № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20>
 18. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14 грудня 2021 року № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
 19. Фінансова безпека домогосподарств в Україні: сучасні проблеми та механізм забезпечення: монографія / Б. І. Пшика. Львів: видавництво «СПОЛОМ», 2020. 273 с.
 20. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: підручник. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир: Поліський університет, 2024. 317 с.
 21. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
 22. Унинець-Ходаківська В. П., Костюкевич О. І., Лятамбор О. А. Ринок фінансових послуг: теорія і практика. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 392 с.
 23. Фінанси: підручник / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Університетська думка, 2024. 632 с.
- Додаткова:**
24. Арутюнян С. С., Іоргачова М. І. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Харків: «Діса плюс», 2020. 312 с.
 25. Грушко В. І., Наконечна О. С., Чумаченко О. Г. Національні фінанси: Підручник. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
 26. Матвійчук Н. М. Податкова система: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 130 с.
 27. Першко Л. О., Ріппа М. Б. Фінанси: навч. посібник. Київ: ПВНЗ «ІЕЕП», 2019. 388 с.

28. Світлична В. Ю. Гроші і кредит: підручник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 191 с.
29. Слав'юк Н. Р. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2022. 206 с.
30. Фінанси. Підручник / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
31. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол. Київ, 2019. 272 с.

Інформаційні ресурси:

32. <https://www.rada.gov.ua/> – Верховна Рада України
33. <https://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
34. <https://bank.gov.ua/> – Національний банк України
35. <https://www.mof.gov.ua/uk/> – Міністерство фінансів України
36. <https://www.msp.gov.ua/> – Міністерство соціальної політики України
37. <https://fiu.gov.ua/> – Державна служба фінансового моніторингу
38. <https://www.nssmc.gov.ua/> – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
39. <https://www.pfu.gov.ua/> – Пенсійний фонд України
40. <https://www.fg.gov.ua/> – Фонд гарантування вкладів фізичних осіб
41. <https://dpss.gov.ua/> – Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів
42. <https://cost.ua/calculator/> – Калькулятор «Рахунок від держави»
43. <https://nmc-vfro.com/> – Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»
44. <https://talant.bank.gov.ua/> – Центр фінансових знань «Талант»
45. <https://harazd.bank.gov.ua/> – Освітній сайт «Гаразд»